

אירועים בעולם

26 בינואר עד 12 בפברואר

תרועת הקרנבלים, איטליה

מעכשיו ועד פברואר, אירופה והעולם הקתולי כולו נשטיפים בגלים של קרנבלים. זה יפה, צבעוני וססגוני; האלכוהול נשפך כמים; וכל מקום מנסה למצוא לו ייחוד ואטרקציות משלו. לנוסעים לאירופה, לא חשוב לאן, כדאי מאוד לבדוק אם מתקיים קרנבל כלשהו בסמוך ליעד, כי זו חוויה שחבל להחמיץ. אחד מהקרנבלים המומלצים המתקיים בשבועות הקרובים הוא זה של ונציה, הידוע באלגנטיות שבו, בתחפושות הקלאסיות ובתפאורה הטבעית שמשפיקת העיר. עוד קרנבל מוקדם ומפורסם הוא זה של העיר Putignano, המחזיק בשני תארים מכובדים: הוא הקרנבל הארוך ביותר בעולם וגם הוותיק ביותר, השומר על מתכונתו המקורית מאז 1394, עם תהלוכות תחפושות מקסימות. הקרנבל מתחיל יום אחרי חג המולד, ונמשך עד סופו הרשמי של החורף, ב־28 בפברואר. לצפייה בפסטיבל ונציה, סרקו את הברקוד.

קרנבל ונציה: 26 בינואר עד 12 בפברואר
קרנבל פוטניאנו: המצעדים השנה מתקיימים ב־27 בינואר, וב־3, 10 ו־12 בפברואר

מצעד המלך, אנגליה

מי שמבקר בלונדון בימים אלה יכול לחוות במופע מרשים של זיכרון היסטורי ושל מסורת חיה בפעולה. מדי שנה מקיימת ה־English Civil War Society אזכרה חגיגית למלך צ'רלס הראשון; מלך לא אהוד כלל בזמנו (המאה ה־17), שגרם למלחמת אזרחים בבריטניה וסופו שנערף ראשו ב־30 בינואר 1649.

אלא שהזיכרון ההיסטורי של האנגלים וחיבתם למורשת ולטקסים מביאים לכך שמדי שנה, בסוף השבוע האחרון של ינואר, מקיימים בלונדון אזכרה חגיגית לצ'רלס הראשון, ולא סתם אזכרה אלא שחזור מדוקדק של תקופתו, כולל תהלוכה חגיגית של חיילי המלך עם תלבושות, עם חיל פרשים ועם כלי נשק בנוסח המאה ה־17. התהלוכה יוצאת מארמון סנט גיימס ומגיעה עד Banqueting House בוייטהול, שם בוצעה ההוצאה להורג. לצפייה במצעד החגיגי סרקו את הברקוד.

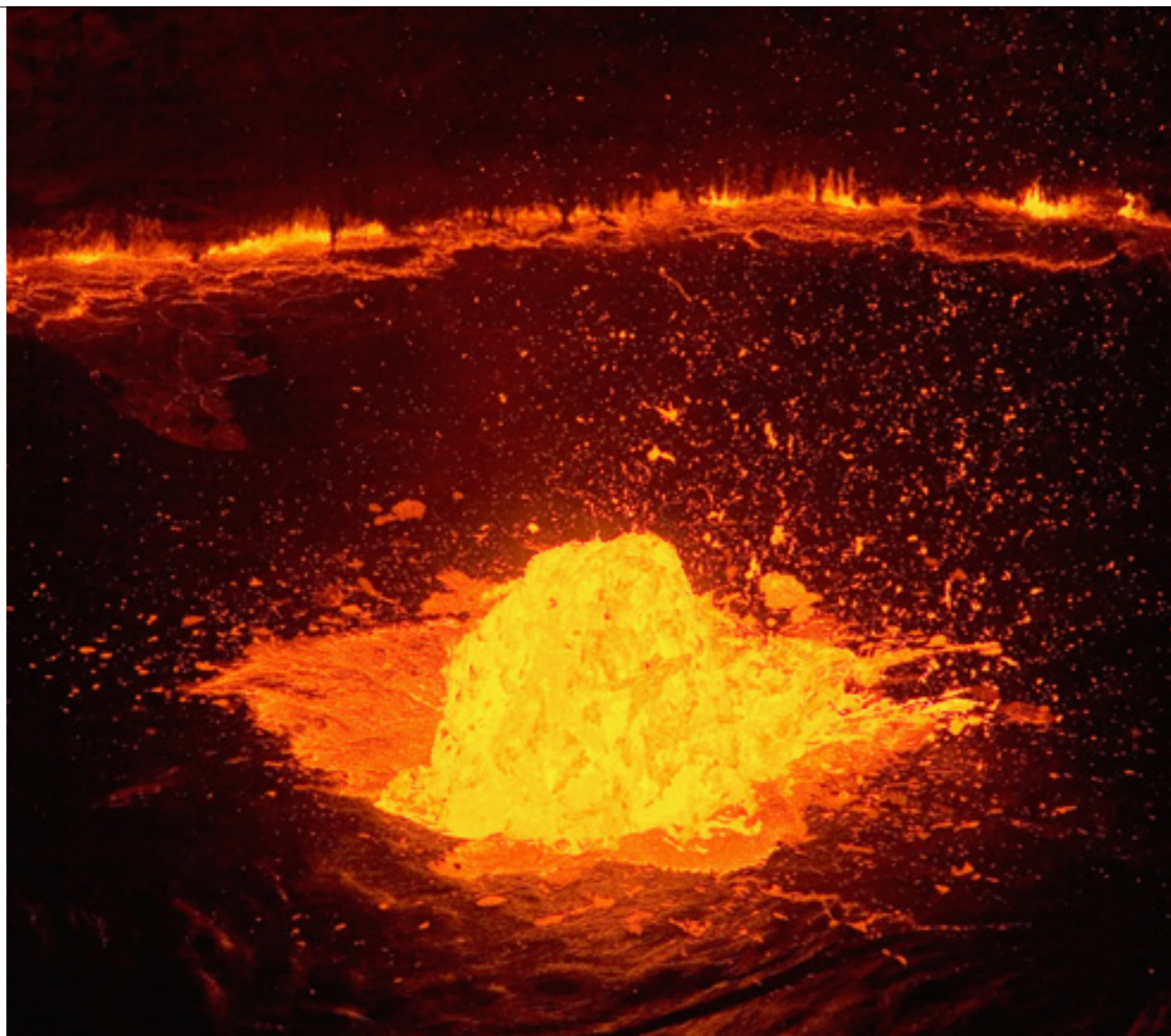
איפה: לונדון, ווייטהול
מתי: 27 בינואר, 11:30

שריפת הספינה, סקוטלנד

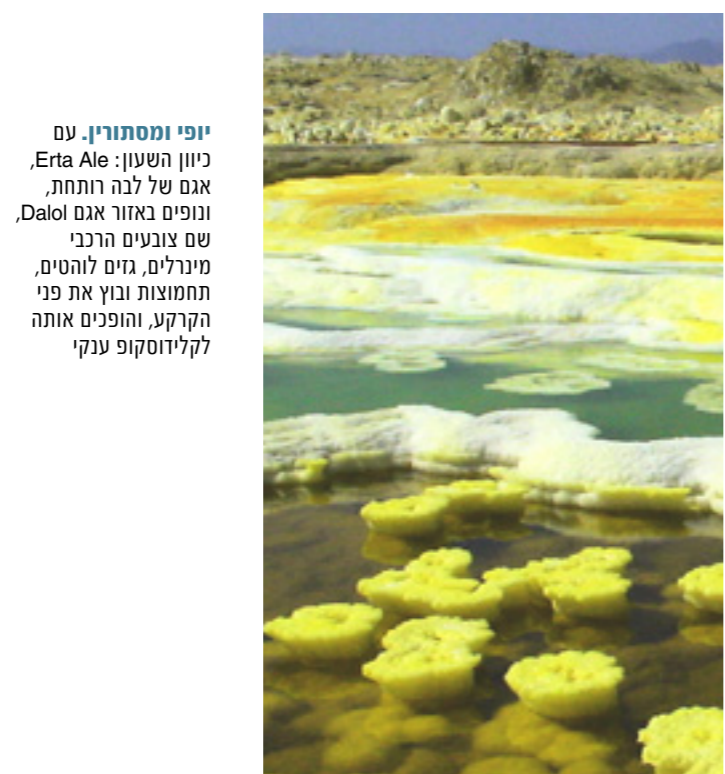
Up Helly Aa היא קריאת קרב ויקינגית, וזה בדיוק מה שצוחחים בקול רם מאות גברים ונזופים באזור אגם Dalol, שם צובעים הרנבי העיר Lerwick שבסקוטלנד (איי שטלנד). הקריאה הזאת היא גם שמו של פסטיבל פופולרי בסקוטלנד. חוגגיו רואים עצמם צאצאי הוויקינגים, שאכן תקפו את האיים בימי הביניים ולבסוף גם התיישבו בהם ונטמעו באוכלוסייה המקומית. התחנה הסופית היא הנמל, שם ממתינה ספינת עץ בסגנון ויקינגי שנבנתה במיוחד לאירוע. ה"וויקינגים" משליכים את הלפידים על דגם הספינה, ובזאת ניתן האות לפסטיבל פראי שנמשך כל הלילה, עם הרבה שתייה, מסיבות ובלגן שמה.

לצפייה בסרטון סרקו את הברקוד.

איפה: לארוויק, סקוטלנד
מתי: 29 בינואר

תחתינו בעבע, בחום של אלפי מעלות, אגם של לבה מותכת. לשונות האש ריקדו בתוך הלוע כמו השדים בשאול. זה היה כמו ליפול למטבח של באבא יאגה ענקית, או למדור השביעי בגיהינום

יפוי ומסתורין. עם כיוון השעון: Ertale, אגם של לבה ותחת, ונופים באזור אגם Dalol, שם צובעים הרנבי מינורליים, גזים לוחטים, תחמוצות ובוץ את פני הקרקע, והופכים אותה לקליוסוקופ ענקי

– לנהוג בבקר, בצאן ובחמורים, לתלות עליו את המיטלטלין ברך, להיעזר בו בהליכה ובנרידה, להישען עליו בשיחת רעים, וכמוכן כסמל סטטוס. הכביש התפתל בין שדות דורה, תירס, שעורה, טף (הרגן המסורתי שממנו מכינים את הלחם האתייופי, האינג'רה) ובקתות עגולות עם גגות קש, המכונות טוקול. אלומות ענקיות הילכו בשדות, נישאות על זוגות רגליים רזות. כל סצנה של דיש עוררה התרגשות קבוצתית כללית, כאילו חזרנו כמה אלפי שנים אחורה בזמן. המקומיים ורו את אנחתם לרוח ורשו בעזרת פרים בעלי קרניים אימתניות. זוהי אפריקה במלוא צבעוניותה ואומללותה.

ככל שירדנו בגובה, הנוף השתנה מהרים ירוקים ומעמקים פוריים למישורי סוואנה חומים, אפורים ויבשים. הכנסיות פינו את מקומן למסגדים, וממוג אוויר קריר צנחנו לכבשן. בראשי הגבעות ניצבו גלי אבנים שחורות – קבריהם של שוכני עפר (וגם עפאר). ככל של האבנים גבוה יותר, כך המת היה מכובד יותר. אתרי הקברים הם רב תקופתיים, ואיש אינו יודע אל נכון מי נקבר תחתיהם. בין הקברים ניצבו אבנים חומות־שחורות, חרות כתער. זהו אוכסיריאן, שוג של זכויות געשית יפה, שבעבר נהגו להכין ממנה ראשי כידונים חציים.

כמו בסרט טבע

הגיפים פנו מורחה, לכיוון אגם Afidera הכחול. על רקע מיראז'ים מלוא העין יענים רצו בשורה. במישור הענק וחסר הגבולות, שצבעים הם שילוב

מלאווי, שעל גבול טנזניה ומוזמביק. הוא נוצר על נקודת המפגש של שלושה לוחות טקטוניים, נקרא על־שם משולש עפאר, ויש בו הרי געש פעילים שהופעתם על־פני השטח מרשימה ונדירה. אחד מהם הוא Ertale, שממנו ירדנו זה עתה.

שוכני עפאר

את הטיוול באתיופיה התחלנו באדיס אבבה, הבירה. מיהרנו למוזיאון הלאומי כדי לבקר אצל לוסִי, בת עפאר המפורסמת, שנמצאה בשקע לפני כ־38 שנים וגילה נאמד בכ־3.5 מיליוני שנים. עמדתני מול השלד המשוחזר של לוסִי – אוסטרלופיטקוס, מיז אדם שכבר הלך וקוף וקדם להומו ספיינס – והתרגשתי. תהיתי איך אפריקה, ערש האנושות, שממנה יצא לימים גם ההומו ספיינס, נותרה כך מאוחר.

התהייה רק התחדדה במרומי גבעת Enato, שממנה נשקפת תצפית מרהיבה על אדיס. נשים מקומיות רצו במורד הגבעה, משתוחחות תחת ערימות ענקיות של גודע איקליפטוסים, ששימשו להסקה או כשלד לבקתות הבוץ. מה לוסִי הייתה חושבת עליהן? עלינו? למחרת טסנו לליליבלה (Lalibela), עיר הכנסיות החצובות באבן, שם עלינו על רכבי שטח, ונסענו בעמקי השבר המורח אפריקאי, במרחבים העצומים של חבל עפאר, בדרך הארוכה למדבר דנקיל.

הייתה שבת. מכל כפרי הסביבה נהרו אלפים בצעירה אין־סופית לשוק השבועי המסחרר. כל גבר אחז בידו מוט, כי המוט שימושים רבים לו

ההוילי של כדור הארץ, שרתח בכוח קדמוני עצום כמעט מתחת לרגלינו, התקשינו למצוא מילים.

את העלייה לראשו של ההר המעשן, Ertale Ale, התחלנו בשמונה בערב, אחרי שסיריס, כוכב הצפון ואוריון נדלקו מעל אומת הבולת השחורה. עם פנסי הראש שלנו נראינו כמו מצעד גחליליות. הצעידה באפילה הוסיפה עוד לתחושת היופי והמסתורין. ההילה האדומה שוהרה מדי פעם מרחוק רימוה שאנחנו מתקרבים אל ההר. אחרי כארבע שעות הליכה ניצבנו לבסוף על שפת אגם הליבה, שפעם מתחתינו כמו הלב הפתוח של כדור הארץ. עמרנו מזהרנים, למרות משבי הגופרית הרדומצנית המעיקים, שמדי פעם נשפו מן הוירה הרותחת ישר לפרצוף. אחרי שעה ארוכה עלינו משם באיחשק ונורקנו בכמה חושת שנמצאות בראש ההר, במרחק של כמה עשרות מטרים מהלבה הרותחת.

עם אור ראשון התחלנו לצעוד בחזרה אל החניון שבו שהינו. הלכנו על סלעים וולקניים פריכים שנראו כמו חבלי בולת קפואים, טופרי דינוזאורים או גללי פרות ענקיים. למרות שעת הבוקר המוקדמת, השמש כבר איימה להמיס אותנו. כך זה בשקע עפאר (Afar) שבמדבר דנקיל (Danakil), בצפון מזרח אתיופיה, על גבול אריתריאה – אחד האזורים המרברים החמים ביותר על־פני הכדור.

בעונה הקרה הטמפרטורות מגיעות כאן ל־37 מעלות, ובקיץ הן מטפסות ליותר מחמישים. השקע הלוהט הזה הוא חלק מהבקע הסורי־אפריקאי, החוצה את יבשת אפריקה מים סוף ועד מעבר לאגם

כמו כוכב אחר

למדבר דנקיל שבאתיופיה נוסעים רק בחורף, וגם אז נהנים מחום של ארבעים מעלות, אבל גם ממראות בלתי נשכחים של אגמי לבה מבעבעים, הרי געש פעילים וג'קוזי פסיכדלי של בוץ צבעוני ← גליה גוטמן

אף אחד לא הכין אותנו למחזה הזה. בעומק של מטרים ספורים מתחתינו בעבע, בחום של אלפי מעלות, אגם של לבה בולתית מותכת. יכולנו כמעט לגעת במגמה האדומה והלוהטת שרחשה בקלדרה (לוע התמוטטות מתחת להר געש) הענקית שקוטרה מאות מטרים, ובלשונות האש שריקדו בתוך הלוע כמו השדים בשאול. זה היה כמו ליפול למטבח של באבא יאגה ענקית, או להציץ למדור השביעי בגיהינום. הרגשתי כמו גיבורה בתחילתו של מסע אל בטן הארמה.

היו בינינו כאלה שכבר טיפסו על הרי געש ואף טסו מעל הר געש מתפרץ, אבל לנוכח החומר

מדבר דנקיל

אתיופיה

צילומים: ג'ליה גוטמן, חיים קומחי

קנים. החיים כאן, באחד מהאזורים הקשים והעוינים ביותר על הכדור, הם כמו סצנה מסרט תיעודי של הנשיונל ג'יאוגרפיק, שאחד מכתביו כינה פעם את האזור "המקום האכזרי עלי אדמות".

אכלנו צהריים בנאת מדבר בצל דקלי דום, על אדמת מלחה נוצצת של אבן מלח מתפוררת. עוד מעט נגיע לחניון Hamed Ela, שם נלון שני לילות. הייתי בטוחה שלא אצליח לעצום עין, אבל הלינה על מיטות העץ והנצרים מתחת לשמיכת כוכבים, ברוח הקלילה שנשבה בלילה הראשון, הייתה כלי-כך ראשונית, עד שהתמלאתי באושר פראי. חצי הג'ריקן של מים חמימים מאחורי קיר הפה הרעוע של ה"מקלחת", הרגיש כמו ג'קווי המישה כוכבים. אני מתגעגעת לחוויה הלילית הזו.

גם החום המצמית השורר כאן, במינוס שבעים מטרים מתחת לפני הים, לא יכול להפריע לצבעוניות המוטרפת ולתופעות המורפולוגיות הבלתי אפשריות של אגם Dalol. לרגעים חשבתי שנתאדה, אבל לא יכולנו להתיק את עצמנו מהג'קווי הפסיכרלי הזה. בהשפעת החום התחלנו להתפייט על אלוהים, שהכין תבשיל במטבח שלו ב-Erta Ale וממשיך לזקק אותו כאן.

אגם Dalol הוא בעצם הר געש תת-קרקעי, שנתיבו אל חלקו העליון של קרום כדור הארץ עובר דרך שקע קרקעי נמוך שהצטברו בו מלחים רבים. החום הרב פורץ אל פני הקרקע בצורת אדי מים וגזים לוהטים, ויוצר הרכבי מינרלים, תחמוצות, בוז מבעבע ותצורות, הצובעים את פני הקרקע והופכים אותה לקלידרוסקופ ענקי היוצר תחושה של עולם אחר. המראה היה כמעט יותר מדי יפה, ורמה לאלפי פרחי נימפיאה בצבעי צהוב, ירוק, לבן, ורוד, כתום וטורקוז, לאלמוגי גופרית רותחים, לתחרה דקיקה של קליפות ביצים, לצרפות, למפלונים ולמזרקות צבעוניות. על גדות האגם המופלא הזה שכנו מאות חרקים, ציפורים ופשפשי מים - כולם מתים - שחשבו לתומם שאלה מים חיים ומתוקים, ומצאו את מותם כשהם קלויים ואפויים.

דרך המלח

אורחת גמלים עמוסת מלח צעדה בוריהה, יפה כמו שיר. החיים על אדמת המלחה של מדבר דנקיל נקבעים על-פי מקורות המים ואפרי המרעה של הגמלים. ממלכת המלח היא בבעלותם הבלעדית של בני עפאר. אחרי שהפעלים הפשטים בוקעים גושי מלח ענקיים מהארמה, מגיע תורם של הסתתים. מצוידים בקרדומי סיתות שלהם קתות עץ מכופפות ולהבי מתכת, הם יוצרים במיומנות בלוקים של מלח. ככה, תחת שמש אכזרית, בלי צל וכובע, רובם ללא כפפות וכלי כל הגנה על העור הנצרב במלח. "כבר עדיף להיות עורך דין בתל אביב", אמר רני, חברנו התל אביבי.

אבל מה שיהרוג אותם מהר יותר הם הכבישים שכבר מתחילים להיסלל באזור עלידי חברות בינלאומיות, שיסתמו את הגולל על הפעפוע של המלח אל פני הקרקע. בירתיים שיירות ארוכות של גמלים, כמו מחרוזות אזוריות, ממשיכות לשייט כאן בשירות "מפעל" המלח הזה, הפועל כבר דורות רבים. ההקפדה על ההיררכיה נוקשה: בראש השרשרת ניצבים בעלי הגמלים. הם אלה ששוכרים את הפועלים ומשלמים את שכרם, דואגים להעמיס את הגמלים בלבני המלח (המשקל הכולל שגמל יכול לשאת הוא כ-160 קילוגרמים), ואחר כך יוצרים שיירות משותפות המובילות את המלח ל-Bir Hale, בירת המלח של המחוז, והלאה לערים Makele ואדיס. אורחות הגמלים, הנושאות מלח בדרך מערבה ונפגשות בשיירות הנושאות טובין ומוון בדרך חזרה מזרחה, לא הפסיקו להפנט אותנו.

g@globes.co.il

המקום האכזרי עלי אדמות

המשכנו צפונה, לכיוון אנמי Dalol Asale. כאילו לא די בסצנות החקלאיות של הוריה והדיש שהסנפנו בדרך, עכשיו נורקנו לימי אברהם ולוט, לרומנטיקה של הרועים הנוודים ושל מקנה לרוב. הרומנטיקה היא בעיני המתבונן כמוכּן - אבל המראות של רועים החופרים בארות שטוחות של מים עיליים, שהעזים מרוות בהן את צימאונן, כמו קפצו מהשיר הוותיק "באר בשדה, הפרוה רועים". ילדי עפאר השחרחים וצחורי השיניים מתרצצים אחרי הצאן בין גדרות הקוצים והסוכות המעוגלות שעשויות ענפי שיטה ומכוסות במחצלות

מידע מעשי

- **עונה:** בחודשי החורף בלבד
- **הגעה:** עם חברת Ethiopian Airlines בטיסה ישירה לאדיס אבבה, משם בטיסת פנים עם אותה חברה ל-Makele, ומשם ברכבי שטח
- **התארגנות:** חברות ישראליות כמו עולם אהר ואקן מציעות טיולים מאורגנים לאזור, או באמצעות חברות מקומיות כמו ETT (Ethiopian Tour&Travel)

בין רגבי לבה שחורים וחואר בהיר, הסתחררו עלעולי חול קטנים. נסענו בדרך עפר מלאת חתחתים, שהתחלפה לעתים בכביש סלול, ושוב מהמרות ועיסוי ישבנים אפריקאי.

מדבר דנקיל נשלט על-ידי שבטי עפאר, שמוצאם אפרו-אסיאתי והם נודדים מדורי דורות על-פני קרן אפריקה. העפארים, הרואים עצמם צאצאיו של חם (בנו של נח) הם אנשים יפים עד קנאה, אך קשה לומר שהם מחבבים זרים. הגברים כורכים סביב מותניהם מן חצאיות ארוכות, הנשים עוטות צעיפים דקיקים, ואף שוהי אוכלוסייה מוסלמית, חלקן חשופות חזה.

המראות כאן כמו נלקחו מסרט טבעי: נאקה וכבר שזה עתה נולד נחים בצל שיה, מקבצים של דקלי דום על אדמת מלחה נוצצת, בחוף כבשן של ארבעים מעלות כמעט, וזוגות של גברים קשוחים הולכים יד ביד, כמנהג המקום. מנהג אחר שנפוץ פה גם כיום הוא מילת הדגדגן ותפירת שפתי הפות בקוצים. הילדה עוברת את הטקס כשהיא מגיעה לגיל 6-7, ומי שלא - נחשבת לבת מעמד נחות, כזו שיר הוריה אינה משגת לראוג לבתם. כשהיא תתבגר יבוא חתן, הוא יתכבד בהתרת השפתיים מור הקוצים.

האישור לטייל בשטח היה כרוך בתשלום, וכלל גם ליווי צמוד של שוטרים מבני המקום, המושים ולבושים במדים. במקום עם מקל, הם צעדו עט קלצ'ניקוב על הכתפיים, רשמית כדי לשמור עלינו מפני פולשים אפשריים מאריתריאה הסמוכה, שבינה לבין אתיופיה שוררים יחסי איבה ומתיחות, ומעשת כדי לגבות עוד כמה בירים (כיר, המטבע האתיופי). לא ידענו ממה לחשוש יותר - מהקלצ'ניקובים שלהם, או מגנבי הגבול מאריתריאה.

החום הרב פורץ אל פני הקרקע בצורת אדי מים וגזים לוהטים, ויוצר הרכבי מינרלים, תחמוצות ובוז מבעבע שצובעים את הקרקע והופכים אותה לקלידרוסקופ ענקי